

Jäätmekava

HARKU VALD 2023-2027

Kogume rohkem liigiti ja vähem segamini!

Harku vallavalitsus

Tel +372 600 3848

Kallaste 12, Tabasalu
76901 Harku vald

www.harku.ee
harku@harku.ee

Sisukord

SISSEJUHATUS	1
Asukoht	1
Rahvastik	1
Elukondlik sektor	2
Ärikondlik sektor	2
HETKEOLUKORRA KIRJELDUS	3
Andmed tekkivate jäätmete liikide, koguse ja päritolu kohta	3
Jäätmete kogumine ja käitlus	9
Jäätmehoolduse korraldamine ja rahastamine	11
Hinnang eelmises jäätmekavas seatud eesmärkide täitmisele	14
PLANEERIMINE	17
Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus	17
Eesmärkide seadmine	18
TEGEVUSKAVA	20
Korraldatud jäätmeveo arendamine	20
Jäätmete liigiti kogumise arendamine	22
Järelevalve arendamine	27
Teavitamine	28
Jäätmehoolduse arendamine ja rahastamine	29
Jäätmeuuring	29
Rahastamine	30

SISSEJUHATUS

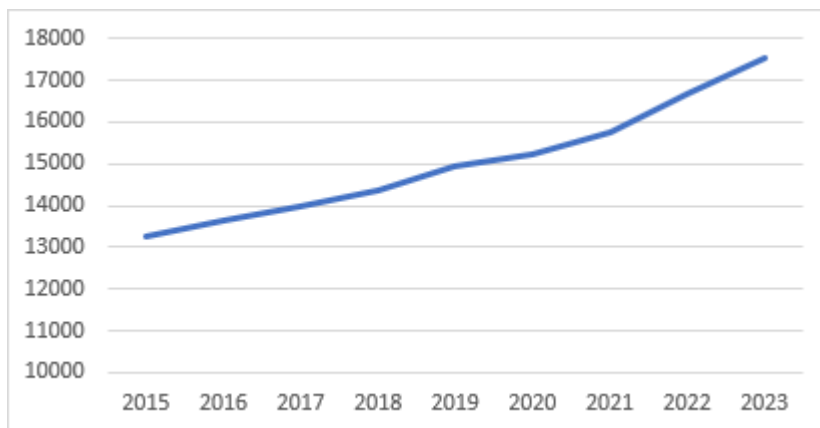
Asukoht

Harku vald on Tallinnast läänes asuv 159,7 km² suurune omavalitsusüksus, mida iseloomustab 22 km pikkune rannajoon ja mitmekesine looduskeskkond. Idast piirneb vald Harku järve ja Tallinna linnaga, lõunast Saue vallaga ning edelast ja läänest Keila linna ning Lääne-Harju vallaga. Harku vallas on 2 alevikku (Tabasalu ja Harku) ning 22 küla. Vallakeskuseks on Tabasalu alevik üle 3700 elanikuga, kuhu on koondunud ka suurem osa valla teenindusest ja ettevõtlusest. Tabasalust on Tallinna piirini 8 km ning kesklinna 13 km. Valla pindala on 159 km². Vald on tihedalt lõimunud pealinnapiirkonda, mobiilpositsioneerimise andmetel sõidab üle poole tööealisest elanikkonnast igapäevaselt Tallinna ja teiste regiooni omavalitsusüksuste vahet (Harku vallavalitsus).

„Harku valla jäätmekava aastateks 2023-2027 koostamisel on lähtutud kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, riigi jäätmevaldkonna arengukavast ning jäätmeseadusest. Jäätmekava on osa Harku valla arengukavast, milles käsitletakse jäätmehoolduse olukorda, jäätmehoolduse korraldamise ja töhustamise eesmärke ning eesmärkide saavutamise meetmeid.“

Rahvastik

Aasta alguse seisuga (01.02.2023) oli Harku vallas elanikke kokku 17 537.¹ (joonis 1). Rahvaarv on Harku vallas kasvanud viimase seitsme aasta vältel keskmiselt 3,56 % aastas. Valla asustustiheduseks on 110 inimest/km².

Joonis 1. Harku valla elanike arv.

¹ allikas: Harku vallavalitsus

Elukondlik sektor

Harku vallas on 2 alevikku (Tabasalu ja Harku) ning 22 küla (viimane küla – Meriküla– lisandus 2018. aasta alguses). Vald jaguneb 8 eriilmeliseks paikkonnaks: Harku, Harkujärve-Tiskre, Kumna-Tutermaa, Muraste-Suurupi, Tabasalu-Rannamõisa, Türisalu, Vääna ja Vääna-Jõesuu.

Kõige tihedamalt on asustatud Tabasalu piirkond, kus asub ka valla keskus. Tallinna kesklinn asub sellest 13 km kaugusel. Samuti on suure elanike arvuga Harkujärve-Tiskre ning Muraste-Suurupi. Valla elanikkond paikneb seega ruumiliselt ebaühtlaselt. Tabasalus elab ligi veerand valla rahvastikust, samal ajal kui väiksemates külates jääb elanike arv alla 100.²

Tabel 1. Harku valla eramute, suvilate ja elamute arv (allikas Harku vallavalitsus, EHR 06.03.2023).

	Eramud	Aiamajad ja suvilad	Elamud ja ridaelamud	
			2 korteriga	3 ja enama korteriga
Harku vald	3 359	4 752	342	366

Ärikondlik sektor

Harku vallas tegeletakse puidu- ja metallitoodete, ehitus- ja remonditööde, kinnisvarahalduse, veonduse, aiakujunduse, toitlustamise ja muude teenindusaladega. Tabasalus asub Talleggi tapamaja ja töötluskompleks Maag AS. Laabi külla on rajatud alkoholitööstus Anora Estonia AS. Harkujärvel tegutseb istikukasvatus Juhani Puukool ehk Plantex AS, Väänas on aiandusettevõtte Vääna Puukool OÜ. Suuremas osas on ettevõtlus koondunud Tabasalu aleviku ümbrusesse, kus on välja ehitatud vastav infrastruktuur ja olemas hea ühendus Tallinnaga. Väiksem ettevõtluspiirkond on Keila lähedal Kumna ja Tutermaa külates, mis asuvad samuti logistiliselt heas kohas.

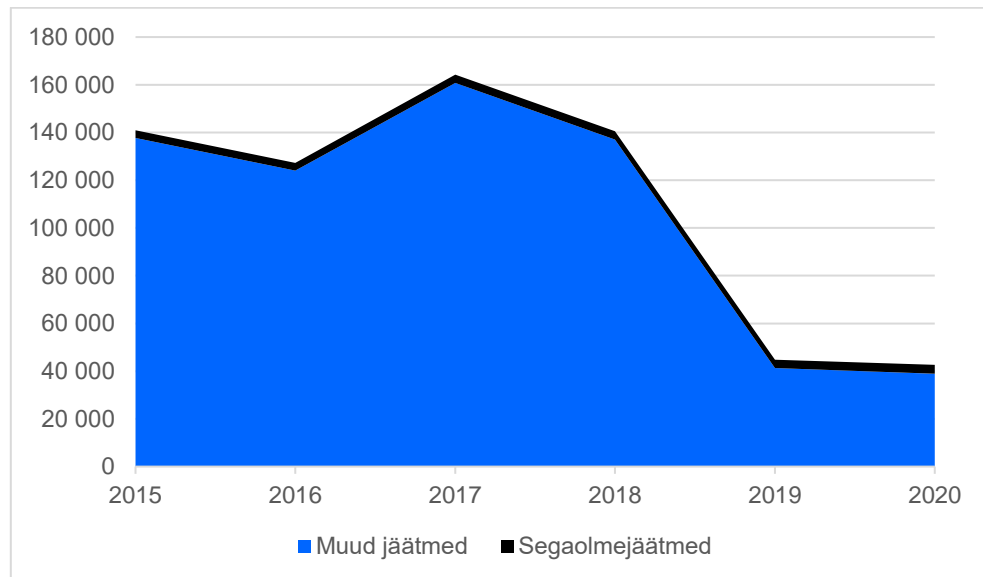
² [Harku valla arengukava](#)

HETKEOLUKORRA KIRJELDUS

Andmed tekkivate jäätmete liikide, koguse ja päritolu kohta

Kogu jäätmete (JATS andmetel³) on vaadeldaval perioodil (2015-2020) järsult langev peale aastat 2018 (joonis 2) – kukkudes keskmiselt 143 000 t/a tasemele 43 000 t/a. Lähemal uurimisel selgus, et nii märkimisväärse jäätmetekke languse põhjustas kivilõikamisel ja -saagimisel tekkinud jäätmete, sealhulgas paekivi töötlemisel tekkinud jäätmete (kood 01 04 13) kirjendamine alates 2019 õige kohaliku omavalitsusüksuse all – jäätmekäitluskoht, kus tegevus toimub ja jäätmed asuvad, asub tegelikkuses Saue valla territooriumil.

Harku valla TOP-5 (2019-2020) jäätmeliigid on ehitus- ja lammutuspraht, olmejäätmed, reovee kohtpuhastussetted, mustmetallid ja pakendijäätmed.

Joonis 2. Harku valla jäätmete, t/a.

Ülevaate saamiseks vaadeldavatel aastatel tekkinud olulisematest jäätmeliikidest, jäätmete kogustest ja nende muutumisest annab koordina jäätmete TOP20 (tabel 2), milles toodud jäätmekogused moodustavad 95% kogu jäätmetekkest Harku vallas. Tabelis toodud andmed pärinevad jäätmeinfosüsteemidest JATS ja KOTKAS ning sisaldavad ka teatud osas töödeldud andmeid.

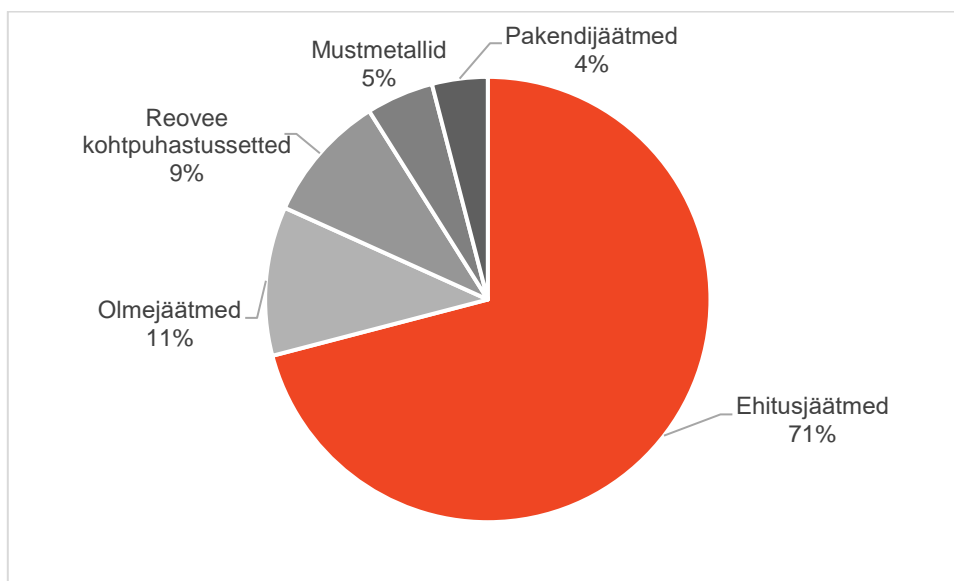
³ JATS – Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse infosüsteem (<https://jats.keskkonnainfo.ee/main.php?public=1>)

Tabel 2. Harku valla jäätmeteke 2015-2020 TOP20 (96% kogu jäätmetekkest) (allikas JATS / KOTKAS / analüüs).

Jäätmeliik	Jäätmete põhigrupi nimi	Kood	Jäätmete nimetus	2015, t	2016, t	2017, t	2018, t	2019, t	2020, t	Summa
1	1	01 04 13	Kiviloikamisel ja -saagimisel tekkinud jäätmed, [...], sealhulgas paekivi (näiteks lubjakivi, dolomiidi) töötlemisel tekkinud jäätmed	90 183	89 875	115 848	89 561	0	0	385 467
2	17	17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbri 17 05 03*	8 245	7 898	30 211	21 420	7 880	19 160	94 814
3	17	17 01 01	Betoon	17 069	8 010	553	104	143	101	25 978
4	2	02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	3 840	3 752	4 110	2 807	3 000	4 339	21 848
5	20	20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	3 213	3 226	3 447	3 481	3 438	3 677	20 483
6	17	17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09 01*, 17 09 02* ja 17 09 03*	1 755	1 679	2 997	3 265	2 835	2 889	15 420
7	17	17 01 02	Tellised	4 455	6 005	435	25	116	34	11 070
8	17	17 01 07	Betooni-, tellise-, plaadi- või keraamikatootesegud, mida ei ole nimetatud koodinumbri 17 01 06*	22	450	85	650	9 333	131	10 671
9	17	17 02 03	Plastid	5			3 502	5 544	4	9 054
10	17	17 05 08	Teetammitäitematerjal, mida ei ole nimetatud koodinumbri 17 05 07*				6 770		1 043	7 813
11	17	17 04 05	Raud ja teras	896	1 486	1 062	759	1 332	962	6 496
12	19	19 12 02	TETE, ETTEVÖTTEVALISTE		281	311	1 571	1 995	1 868	6 026
13	15	15 01 01	PAKENDIJÄÄTMED	693	716	744	1 220	433	1 241	5 048
14	17	17 01 03	LAMMUTUSPRAHT	0	0	0	0	3 500	0	3 500
15	17	17 02 01	Ehitus- ja lammutuspraht	122	87	306	1 087	670	254	2 527
16	15	15 01 06	PAKENDIJÄÄTMED	364	335	350	493	368	450	2 359
17	20	20 02 01	OLMEJÄÄTMED	101	88	207	1 222	62	275	1 955
18	15	15 01 03	PAKENDIJÄÄTMED,	445	191	272	303	367	326	1 905
19	20	20 01 01	OLMEJÄÄTMED	134	158	115	129	892	187	1 616
20	12	12 01 01	METALLIDE JA PLASTIDE M	200	379	533	25	29	128	1 295
				131 744	124 617	161 587	138 393	41 935	37 067	635 343

* Punasega tähistatud kogused tähistavad avastatud väärkirjendamise tõttu parandatud andmeid: rida kaks – kivide ja pinnase (20 02 02) väärkirjendamise tõttu on siia lisandunud 6979 t, rida 19 on paberi ja kartongi (20 01 01) väärkirjendamise tõttu vähenenud 885 t.

Seega vaadeldava perioodi viimase kahe aasta (2019-2020) andmetele tuginedes on Harku valla kogu jäätmetekke TOP5 jäätmeliikideks (massipõhiselt) ehitus- ja lammutuspraht, olmejäätmed, reovee kohtpuhastussetted, mustmetallid ja pakendijäätmed (joonis 3). Segaolemejäätmed moodustavad kogu jäätmetekkest keskmiselt 3500 tonni aastas (8%, 2019-2020).

Joonis 3. Harku valla jäätmeteke TOP5 jäätmeliigid (n=78 845 t) (allikas JATS / KOTKAS / analüüs).

Pakendijäätmete kogumine vallas toimub:

avaliku konteiner- võrgustiku kaudu,

pandipakendite tagastusautomaatide kaudu (5,5%)

ja tekkekohal kogumise teenuse kaudu.

Alljärgnevalt on analüüsitud kahe kohalikule omavalitsusüksusele olulise jäätmeliigi alla koondatud jäätmete kogumist: 15- koodiga pakendijäätmed ja 20-koodiga olmejäätmed⁴.

Tabel 3 annab ülevaate ja sellele järgneb lühike analüüs pakendijäätmete kohta ning tabel 4 annab ülevaate olmejäätmete ja liigiti kogutud olmejäätmete kogumise kohta.

---

⁴ Keskkonnaministri 14.12.2015 määrus nr 70 „Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu“

Tabel 3. Harku valla pakendijäätmete tekkekogused (allikas JATS / KOTKAS).

Jäätmekood	2015, t	2016, t	2017, t	2018, t	2019, t	2020, t
15 PAKENDIJÄÄTMED	1 774	1 506	1 658	2 347	1 511	2 485
<i>kg / elaniku kohta:</i>	134	114	125	177	114	187
<i>sh märkimisväärsemad liigid:</i>						
Paber- ja kartongpakendid	693	716	744	1 220	433	1 241
Segapakendid	364	335	350	493	368	450
Puitpakendid	445	191	272	303	367	326
Klaaspakendid	146	100	158	152	156	231
Plastpakendid	86	133	112	157	164	203
Metallpakendid	34	20	15	11	17	33

Analüüs:

Pakendijäätmeid kogutakse läbi avalike kogumiskonteinerite võrgustiku, pandipakendite automaatide ja pakendite tekkekohal kogumise teenuse kasutamise (KOJV teenus). Minimaalne seadusest tulenev kohustus pakendite taaskasutusorganisatsioonidele (TKO) pakendite kogumiskonteinerite paigutamiseks valla territooriumile on 33 kogumiskohta ühe TKO kohta. Koostööd reguleerivad Harku vallavalitsuse ja TKO-de vahel sõlmitud koostöölepingud. 2022. aasta esimese kvartali seisuga teenindavad kolm TKO-d vallas pakendite kogumiskohtasid järgmiselt:

26 kohta Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO), 27 kohta Eesti Pakendiringlus ja 26 kohta Tootjavastutusorganisatsioon (TVO) (allikas: Harku vallavalitsus, 2022).

Pakendite tekkekohal kogumise teenuse kasutamine vaadeldavatel aastatel (2015-2020) - kogumist hakati pakkuma 2016. aasta detsembrist. 29.03.2022 seisuga kasutati teenust 390 aadressil, mis moodutab 6,5% kõikidest tekkekoha aadressidest Harku vallas (Harku vallavalitsus). Tekkekohal kogumise muutus on toimunud vaadeldaval perioodil järgmiselt - 2019 - 56 aadressil, 2020 - 210 aadressil, 2021 - 304 aadressil (allikas: Harku vallavalitsus, EVALD jäätmevaldajate register).

Pandipakendi tagastamine on vaadeldaval perioodil (2015-2020) tõusnud ja kasvanud (kesmiselt +3,75% aastas) ning saavutanud ligikaudu neljandiku võrra kõrgema kogumismäära võrreldes baasaastaga (110 t, 2020). Pandipakendid moodustasid vaadeldaval perioodil keskmiselt 5,5% valla pakendijäätmete tekkekogusest (sh metallpakendid 65%, klaaspakendid 40%) (allikas: Eesti Pandipakend AS, 2022).

Tabel 4. Harku valla olmejäätmete arvnäitajad (allikas JATS / KOTKAS / analüüs).

Jäätmekood	2015, t	2016, t	2017, t	2018, t	2019, t	2020, t
20 OLMEJÄÄTMED, sh liigiti kogutud jäätmed	3 877	4 016	4 252	5 241	4 906	4 796 (12 657) ⁵
<i>sh märkimisväärsemad liigid:</i>						
Olmejäätmete hulgast välja nopitud või liigiti kogutud jäätmed (20 01)	460	560	493	409	1 265	673 (1 558)
<i>sh biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed</i>	50	63	100	94	106	72
<i>sh paber ja kartong</i>	134	158	115	129	892	187 (1 072) ⁶
<i>sh elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed</i>	45	56	71	78	112	133
<i>sh erinevad kodumajapidamisest pärinevad ohtlikud jäätmed</i>	36	28	27	20	27	Andmed puuduvad
<i>sh tekstiilid ja rõivad</i>		13	3	6	13	46
Aia- ja haljastujäätmed (sh kalmistujäätmed)	101	88	207	1 222	62	275 (7 251) ⁷
Prügi (segaolmejäätmed)	3 213	3 226	3 447	3 481	3 438	3 677
<i>Prügi (segaolmejäätmed) kg/el</i>	242	236	247	242	230	241

⁵ Avastatud väärkirjendamine. Õige kogus peaks olema 4 796 tonni. Viga selgus andmebaasides sisalduvate andmete analüüsimisel. Keskkonnaametit ja Keskkonnaagentuuri teavitatud.

⁶ Avastatud paberi- ja kartongijäätmete väärkirjendamine. Õige kogus peaks olema 187 tonni. Viga selgus andmebaasides sisalduvate andmete analüüsimisel. Keskkonnaametit ja Keskkonnaagentuuri teavitatud.

⁷ Avastatud väärkirjendamine. Õige kogus peaks olema 275 tonni. Viga selgus andmebaasides sisalduvate andmete analüüsimisel. Keskkonnaametit ja Keskkonnaagentuuri teavitatud.

Segaolmejäätmeid tekib Harku vallas keskmiselt 240 kg elaniku kohta aastas (2015-2020). Paraku ei ole selles vaadeldaval perioodil, hoolimata tekkekohal pakutavatest liigiti kogumise võimalustest, mingisugust vähenemist toimunud.

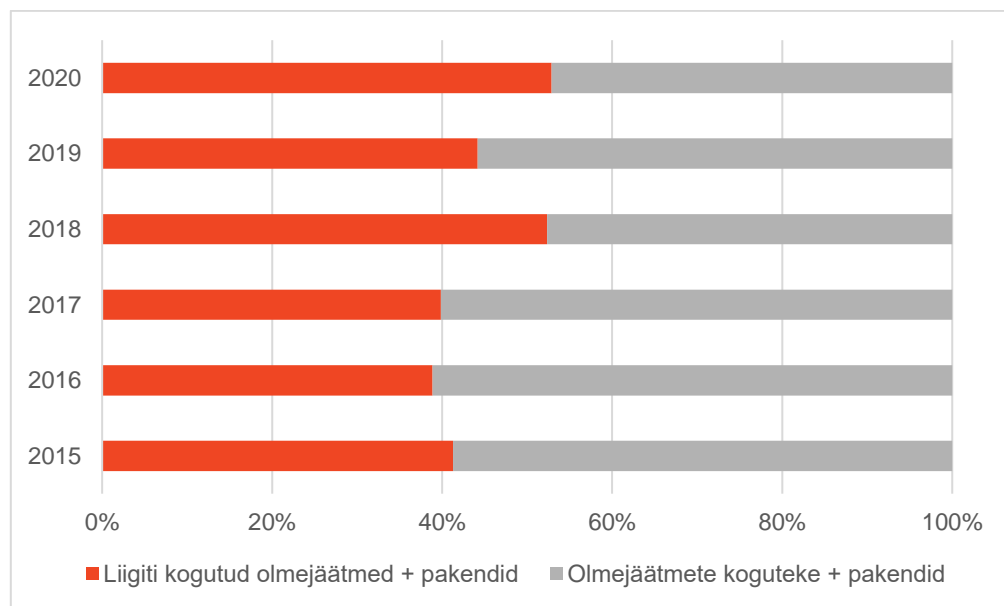
Analüüs: prügi ehk segaolmejäätmete koguteke on vallas vaadeldaval perioodil (2015-2020) olnud äärmiselt kõigutamatu - keskmiselt 240 kg elaniku kohta.

Andmeanalüüsi käigus tulid välja erinevad juhtumid, kus oli jäätmeid valede koodidega kirjendatud – ehitus- ja lammutusjäätmeid olmejäätmetena. Samuti selgusid uurimise käigus mõningad vead koguste andmebaasidesse deklareerimisel (paber ja kartong). Nende vigade kõrvaldamine mõjutas oluliselt Harku valla olmejäätmete teket (-62%) vaadeldava perioodi teatud aastatel ning seeläbi omas mõju ka liigiti kogutud jäätmete osatähtsusele kogutekkes.

- Ülevaade liigiti kogutud olme- ja pakendijäätmete osatähtsusest nende kogutekkes (allikas JATS, KOTKAS, andmetöötlus) (joonis 4).

Liigiti kogutud olmejäätmete alla on arvestatud kõik jäätmete alamgrupi 20 01 alla kuuluvad olmejäätmete hulgast väljakorjatud või liigiti kogutud jäätmed – näiteks paber ja kartong, kodumajapidamiste ohtlikud jäätmed, elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed, kasutuskõlbmatud rõivad ja tekstiilijäätmed, olmes tekkinud metallijäätmed, ravimid -, 20 02 (aia- ja haljastujäätmed) ning pakendijäätmed (15).

- Pakendijäätmed moodustasid vaadeldaval perioodil (2015-2020) 63% liigiti kogutud jäätmetest.

2020. aastal koguti olme- ja pakendijäätmeid 50% liigiti. See on vaadeldaval perioodil kasvanud 12 protsendipunkti.

Joonis 4. Liigiti kogutud olmejäätmete ja pakendijäätmete osatähtsus nende kogutekkest vaadeldaval perioodil (2015-2020).

Jäätmete kogumine ja käitlus

Alljärgnevas tabelis (tabel 5) on ülevaade nende jäätmeliikide käitluse kohta Harku vallas, mille kogumise ja/või ringlussevõtu/taaskasutuse eesmärgid on kehtestatud jäätmeseaduses, selle alamaktides ning valdkondlikus arengukavas - riigi jäätmekavas.

Tabel 5. Ülevaade Harku valla jäätmeliikide käitluse korralduse kohta.

Jääteliik	Kogumissüsteem	Vastutav osapool	Kirjeldus
Olmejäätmed	Korraldatud olmejäätmevedu (KOJV)	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehoolduskeskus (haldusleping)	KOJV jäätmevedaja Eesti Keskkonnateenused AS
Vanapaber ja kartong	Kogumine jäätmejaama ja tekkekohalt äraveo kaudu (KOJV)	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehoolduskeskus (haldusleping)	KOJV jäätmevedaja ja jäätmejaama operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS
Ohtlikud jäätmed	Kogumine jäätmejaamas Tabasalus: patareid ja akud; vanaõli ja õlifiltrid; värvi-, laki- ja liimijäätmed; lahustid; saastunud pakendid; elavhõbedalambid ja elavhõbedajääd; ravimijäätmed; taimekaitsevahendid; olmekemikaalid.	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehoolduskeskus (haldusleping)	Operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS
Pakendijäätmed (pandipakendid)	Kogumine taaraautomaatide kaudu	Eesti Pandipakend AS	Kogumiskohtasid vallas 31.12.2021 seisuga kuus (6). Olemasolevad asukohad leitavad kuhuviia.ee
Pakendijäätmed	Kogumine avaliku konteinerpargi, jäätmejaama ja tekkekohalt äraveo kaudu (KOJV raames)	Taaskasutus-organisatsioonid Harku vallaga sõlmitud koostöölepingu raames Eesti Jäätmehoolduskeskus (haldusleping)	Avalik konteinerpark – 26 kohta Eesti Taaskasutus-organisatsioon (ETO), 27 kohta Eesti Pakendiringlus ja 26 kohta Tootjavastutusorganisatsioon (TVO) Jäätmejaam – Eesti Keskkonnateenused AS
Biojäätmed / aia- ja haljastujäätmed + toidujäätmed	Kogumine jäätmejaama ja tekkekohalt äraveo kaudu (KOJV raames) Kompostimine oma kinnistul	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehoolduskeskus (haldusleping) Jäätmetekitaja	Operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS Toidujäätmed kompostis ja muud aunas

Jäämeliik	Kogumissüsteem	Vastutav osapool	Kirjeldus
Ehitus- ja lammutusjätmed	Kogumine jäätmejaamas Tabasalus	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehooldus- keskus (haldusleping)	Operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS
Elektri- ja elektroonika-seadmete jätmed (elektroonikaromud)	Kogumine jäätmejaamas Tabasalus Kogumine kaupluste kaudu	MTÜ EES-Ringlus, MTÜ Eesti Elektroonikaromu Ekogaisma AS koostöös jäätmejaama operaatori ja kauplustega	Kogumispunktide asukohad kuhuvii.ee
Patarei- ja akujätmed	Kogumine kaupluste ja kogumispunktide kaudu	Patareisid ja akusid müüvad kauplused, MTÜ EES-Ringlus, MTÜ Eesti Elektroonikaromu	Kõik patareisid ja akusid müüvad müügikohad omavad kohustust võtta vastu kasutuselt kõrvaldatud patareisid ja akusid
Tekstiilijätmed	Kogumine jäätmejaamas Tabasalus Kogumine riidekonteineritega	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehooldus- keskus (haldusleping) Humana ja MTÜ Riidepunkt	Operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS Kogumiskonteinerite asukohad: Harku alevik, Instituudi tee 2 Harkujärve küla, Järvekalda ja Jaani tee ristmik Muraste küla, Muraste Coop'i ees Tabasalu alevik, Lasteaia ja Kase tn ristmik Klooga mnt 10 (Realiseerimiskeskuse kõrval) Tiskre küla, Oja tee bussipeatuses https://www.harku.ee/et/riiete-kogumiskonteinerid
Suurjätmed	Kogumine jäätmejaama ja tekkekohalt äraveo kaudu (KOJV)	Harku vallavalitsus / Eesti Jäätmehooldus- keskus (haldusleping)	KOJV jäätmevedaja ja jäätmejaama operaator kava koostamise hetkel Eesti Keskkonnateenused AS

Jäätmehoolduse korraldamine ja rahastamine

Jäätmehoolduse arendamist oma haldusterritooriumil korraldab kohalik omavalitsus. Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab jäätmete liigiti kogumist, et võimaldada nende korduskasutuseks ettevalmistamist, ringlussevõttu või muud taaskasutamist võimalikult suures ulatuses. (jäätmeseadus)

Riik toetab jäätmehoolduse arendamist riiklike toetusprogrammide kaudu. (jäätmeseadus)

Jäätmehoolduse arendamine on jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset. (jäätmeseadus)

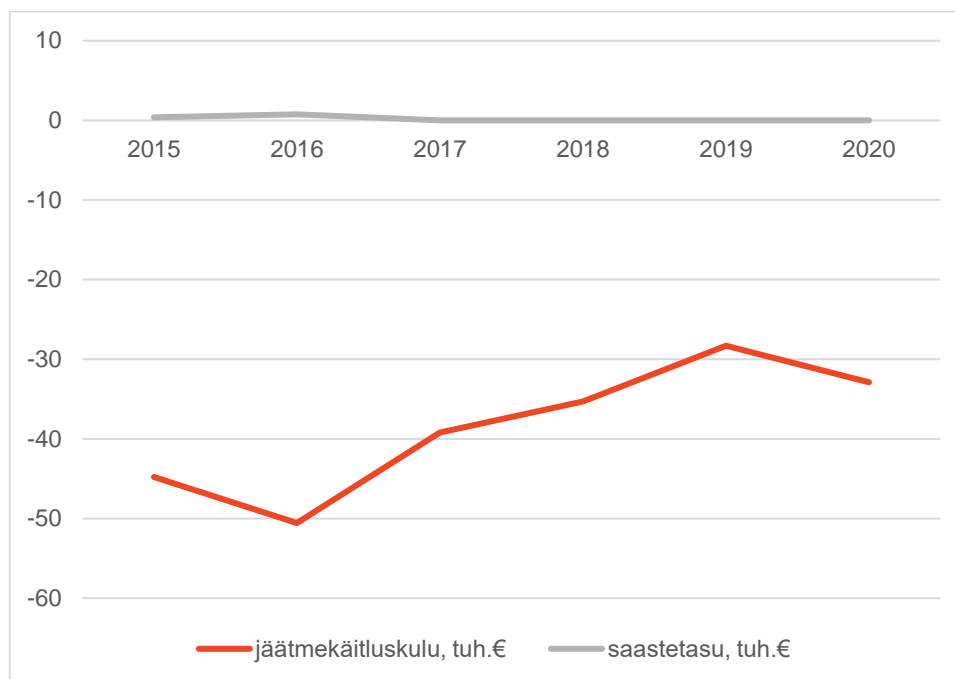
Harku vald asutas 2012 aastal koos üheksa teise Harjumaa kohaliku omavalitsusüksusega koostööorganisatsiooni MTÜ Harjumaa Ühisteenuste Keskus (hilisema nimega MTÜ Jäätmevalduskeskus), mis ühines aastal 2021 mittetulundusühinguga Eesti Jäätmehoolduskeskus (endise nimega Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus). Keskus on loodud omavalitsuste jäätmehooldusalase koostöö edendamiseks, jäätmeseadusega omavalitsustele pandud ülesannete täitmiseks ning ühiselt jäätmehoolduse arendamiseks.

Oluline, seoses jäätmehoolduse rahastamisega, on tuua välja jäätmete keskkonda viimise eest riigi poolt makstava saastetasu laekumise ja jäätmekäitluskulude suhe viimastel aastatel. Joonisel 5 on näha, et saastetasu laekumine on praktiliselt olematu vaadeldaval perioodil, mis tuleneb asjaolust, et saastetasu ärajäämine on tingitud Eesti üleminekust segaolmejäätmete ladestamiskeskselt lähenemiselt põletamiskeskssele. Viimast jäätmekäitlustoimingut ei loeta aga kõrvaldamistoiminguks, millelt saastetasu koguti, vaid taaskasutustoiminguks (energiakasutus), mille pealt saastetasu ei koguta. Paraku ei ole uut, kaasajastatud jäätmehoolduse arendamise rahastamise rahastamiskontseptsiooni veel välja töötatud. 2017 aastast lisandus küll täiendav rahastamismeede – riigieelarve⁸. Sellest lähemalt allpool.

Harku valla kulutused jäätmehoolduse korraldamisele on vaadeldaval perioodil (2015-2020) vähenenud tasemelt 45 000 EUR/aastas tasemele 33 000 EUR/aastas (-27%) (Harku valla majandusaasta aruanne).

---

⁸ Sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse, jäätmeseaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus [685 SE](#)

Joonis 5. Harku valla jäätmekäitluskulu ja laekunud saastetasu, tuh.eurot/aastas.

Alates 2019 aastast muutus aga see kord, kui sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seadusega KOV-ide tulumaksu osa suurendati ning see lähtus valitsuskabineti 21.09.2017 tehtud otsusest tösta toetusfondis kohalike ülesannete täitmiseks antavad sihtotstarbelised toetused hiljemalt aastaks 2021 ümber KOVide tulubaasi, jaotades vastavad vahendid tulumaksu ja tasandusfondi (üldotstarbelise toetuse) kaudu. Jäätmehoolduse arendamise toetuse eesmärk on asendada KOVidele laekunud jäätmehoolduse kulude katteks mõeldud saastetasu ja tagada KOVidele vahendid jäätmete liigiti kogumise innustamiseks. Toetusraha võib kasutada jäätmejaamade lahtioleku tagamiseks, liigiti kogumise nõustamiseks vms⁹.

Vastavalt sellele eraldati Harku vallavalitsusele arvestuslikult aastatel 2019-2020 jäätmehoolduse arendamiseks vastavalt 51 914 eur ja 53 903 eur.¹⁰

⁹ Sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse, jäätmeseaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus [685 SE](#)

¹⁰ Rahandusministeerium

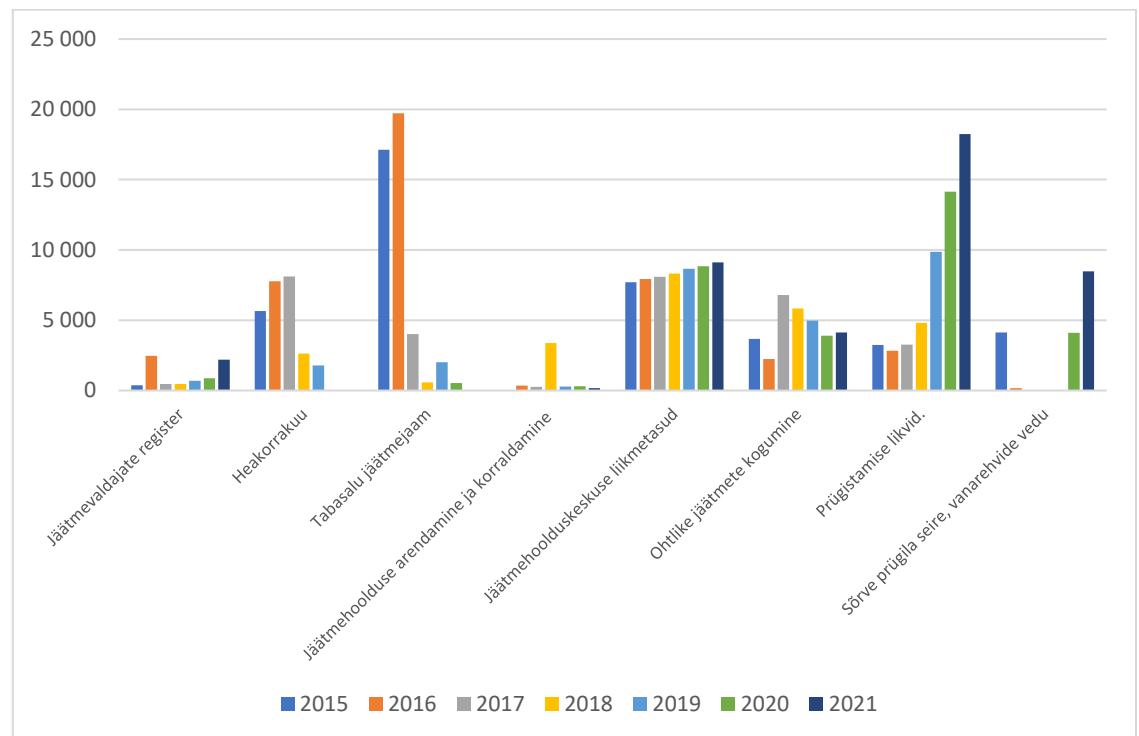
Korraldatud jäätmeveo raames on vallaelanikud kokku maksnud konteinerite tühjenduse, jäätmete käitluse ja jäätmejaama opereerimise eest aastatel 2019-2021 järgmiselt:

2019 540 000 eur (+km)

2020 680 000 eur (+km)

2021 690 000 eur (+km)

(allikas: AS Eesti Keskkonnateenused)

Joonis 6. Harku valla jäätmekäitluskulud liigiti, eurot/aastas.

Märkimisväärsemad muutused kuludes (joonis 6):

- Tabasalu jäätmejaama opereerimiskulude langus – tingitud saastaja maksab põhimõtte kohase rahastamismudeli alla viimisest (KOJV hanke osa);
- Prügistamise likvideerimisega seotud kulude oluline kasv – viimase kuue aastaga on need kasvanud kuus (6) korda (3 000 eur/a → 18 000 eur/a). Selle põhjuseks on pakendikonteinerite ümbruse prügistamise kasv ja ühe kinnistu jäätmetest puhastamine 2020 aastal;

Lisaks eelpoolnimetatule on olnud jäätmehoolduse arendamiseks toetusprogrammide kasutamise võimalus - Keskkonnainvesteeringute Keskus ja muud toetusfondid. Kokku on toetusi saadud vaadeldaval perioodil (2015-2020) 15 732 eur (Harku vallavalitsus).

Hinnang eelmises jäätmekavas seatud eesmärkide täitmisele

Harku valla jäätmehoolduse strateegiline kavandamine oli möödunud perioodil - 2015 kuni 2020 – koondatud Lääne-Harjumaa ühisesse jäätmekavasse (Harku, Keila, Kernu, Nissi, Padise, Saue valla ja Saue linna ühine jäätmekava).

Lääne-Harjumaa jäätmekavaga hõlmatud omavalitsusüksustes olid jäätmehoolduse üldeesmärgid järgmised:

1. vältida ja vähendada jäätmeteket, sh jäätmete ohtlikkust;
2. võtta liigitikogutud jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel, segaolmejäätmete puhul on lahenduseks taaskasutamine või kõrvaldamine
3. vähendada jäätmetest tulenevat keskkonnariski;
4. tõhustada seiret ning järelevalvet;
5. jäätmete liigitikogumise edendamine;
6. juriidiliste ja füüsiliste isikute jäätmetealane teavitamine ja nõustamine.

Kavaga hõlmatud omavalitsusüksustes oli põhieesmärgiks maksimaalne jäätmete liigiti kogumine tekkekohal, mis tagaks ühtlasi kõige kvaliteetsema jäätmematerjali ja parandaks võimalusi selle taaskasutamiseks.

Strateegiliste eesmärkideni jõudmiseks koostati jäätmekava juurde (tegevuskava on jäätmekava lahutamatu osa, st ei koostatud lisana juurde) tegevuskava, milles täpsustati konkreetselt tegevused ja nende elluviimise aeg, mis aitavad kaasa strateegiliste eesmärkide saavutamisele. Alljärgnevas tabelis (tabel 6) on toodud hinnang eelmise jäätmekavas (2015-2020) seatud eesmärkide täitmisele.

Tabel 6. Lääne-Harjumaa jäätmekavas 2015-2020 püstitatud eesmärgid ja hinnang nende täitmisele.

Tabelis kasutatud lühendid: HÜK – Harjumaa Ühisteenuste Keskus MTÜ (hilisema nimega Jäätmealduskeskus) KIK – Keskkonnainvesteeringute keskus KOV – kohalik omavalitsusüksus TKO – taaskasutusorganisatsioon (pakendid) KJV – korraldatud jäätmevedu TVO - tootjavastutusorganisatsioon		
Eesmärk	Aeg ja teostajad	Hinnang eesmärgi täitmisele
Korduskasutuskeskuste loomise toetamine	Aeg: 2016-2019 Teostajad: KOV, HÜK, ettevõtted, KIK	Harku vallas Tabasalu jäätmejaama territooriumil juba olemas
Mobiilsete jäätmekäitluslahenduste loomine, jäätmejaamade arendamine multifunktsionaalseks	Aeg: 2016-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KIK	KJV sees erinevate jäätmete tekkekohal kogumine, jäätmejaamas ka korduskasutus
Pakendijäätmete, kogumisvõrgustiku arendamine	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, TKO	Pidevalt uued kogumiskohad 06/2018 oli 48 asukohta, 02/2020 oli 65 asukohta, 02/2022 on 79 asukohta
KOV jäätmespetsialistide täiendkoolitus	Aeg: 2016-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KIK	HÜK on korraldanud kokkusaamiseid
Biologunevate jäätmete käitlemissüsteemi arendamine, sh kompostimine nende tekkekohas	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, kinnistuomanikud	KJV sees aiapäätmed, Harku Valla Teatajas artiklid.
Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumisvõrgustiku laiendamine	Aeg: 2016-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KIK	Ehitusjäätmete vastuvõtt jäätmejaamas
Jäätmevaldajate registri korrastamine, jäätmevaldajate liitmine süsteemiga	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK,	Pidev tegevus
KOV-d teostavad ühiselt järelevalvet jäätmealaste nõuete täitmise üle	Aeg: 2016-2019 Teostajad: KOV, HÜK, jäätmevedaja	KOVid ühiselt järelevalvet ei teosta
Jäätmestatistika kogumine kõigi kogutud jäätmeliikide kohta	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, jäätmekäitlejad	Jäätmekäitleja iga-aastane aruandlus
Olemasolevate ja tekkivate illegaalsete ladestuskohtade likvideerimine, prügi mahapanekut keelavate siltide paigaldamine	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, kinnistuomanikud	Pidev tegevus vastavalt vajadusele Vajadus vähenenud, reostamine liikunud nn metsa alt pakendikonteinerite juurde
Maastikupilti kahjustavate lagunenud ja kasutuseta militaar-, tööstus- ja põllumajandusehitiste lammutamine	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KIK, kinnistuomanikud	Kinnistuomanike kohustus
Jäätmekäitlusalaste infomaterjalide loomine ja jagamine omavalitsuse lehes, HÜK loodaval veebilehel, info jagamine külakoosolekutel ja ühistukoosolekutel.	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KIK, kinnistuomanikud	Infot jagatud Harku Valla Teatajas, Harku valla kodulehel, infostendidele ülespandud jäätmejaama

		plakatitel, voldikutega, erinevatel üritustel (ÜVK infopäevad Vääna-Jõesuus, Tabasalu Päev, Harku valla külade päev)
Eesmärk	Aeg ja teostajad	Hinnang eesmärgi täitmisele
Jäätmenõustamine ja teavitustöö elanikele, ettevõtjatele	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK, KI	Pidev
Omaavalitsuse enda poolt korraldatud jäätmeveo teenuste osutamine	Aeg: 2015-2019 Teostajad: KOV, HÜK	Jäätmeseadusega keelatud
Olulise jäätmetekkega ettevõtete jäätmekava koostamine	Aeg: 2016-2019 Teostajad: Ettevõtted Järelevalve: KOV, HÜK	Edasi lükatud
Probleemtoodete jäätmete kogumisvõrgustiku täiendamine	Aeg: 2015-2019 Teostajad: TVO, KOV, HÜK, KIK	Jäätmejaam

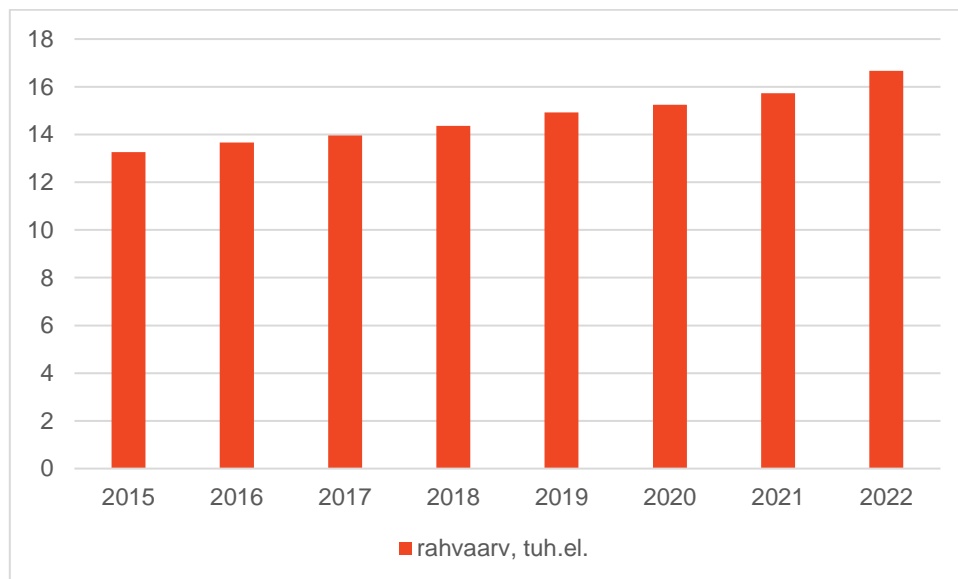
Olmejäätmete tekkekohas tuleb liigiti koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid:

- 1) paber ja kartong;
- 2) plastid;
- 3) metallid;
- 4) klaas;
- 5) aia- ja haljastujäätmed;
- 6) toidujäätmed;
- 7) pakendid;
- 9) puit;
- 10) tekstiil;
- 11) suurjäätmed;
- 12) romusõidukid ja nende osad, vanarehvid, elektroonikaromud ja nende osad, patareid ja akud;
- 13) ohtlikud jäätmed.

PLANEERIMINE

Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus

Harku valla jäätmeteket ja jäätmevoogusid tulevikus mõjutavad enim rahvaarvu ja ettevõtlusega seotud muutused, nendest teguritest on mõjutatud peaaegu kõik jäätmevood ja nende tekkekogused. Joonisel 7 on kuvatud Harku valla rahvaarvu muutus viimase seitsme aasta jooksul (allikas: Rahvastikuregister). Prognositav rahvaarv aastal 2027 on 19 500 elanikku (Harku vallavalitsus), mis on hinnanguliselt kuni 40% võrra suurem võrreldes 2015 aastaga (keskmiselt +3,9% aastas).

Joonis 7. Harku valla rahvaarv (tuh.el.).

Ettevõtlusega seotud muutused Harku valla territooriumil omavad olulist mõju jäätmetekkele. Hinnangu andmine nendele muutustele on praktiliselt võimatu. Hinnanguliselt kasvab Harku valla summaarne olmejäätmete tulevikus ja seda võib väita pelgalt rahvaarvu muutusele tuginedes. Kasvutempo oleneb aga ärikondliku sektori (olme)jäätmete kirjendamise kvaliteedist. Hinnanguliselt paraneb see ja ärikondliku sektori olmejäätmete tekke osakaal olmejäätmete kogutekkes seeläbi väheneb - vaadeldava perioodi viimasel aastal (2020) moodustas see 47% (2 681 t/a) (EVALD).

Olmejäätmete ringlussevõtumäär baastase oli 2015. aastal 30%. 2025. aastaks on eesmärk jõuda 55%-ni

2030 eesmärk on 65%. (Riigi jäätmekava).

Eesmärkide seadmine

Harku valla arengukava 2019-2037 järgi on peamine teema jäätmemajanduse valdkonnas elanike keskkonnateadlikkuse suurendamine jäätmete liigiti sortimiseks ning elanikele olmejäätmete veo tõrgeteta tagamine. Valdkondlik eesmärk - Harku vallas on hästi korraldatud jäätmemajandus, liigiti sortimine on muutunud harjumuspäraseks.

Harku valla jäätmehooldusalase valdkondliku eesmärgini püüdlemine on ühtlasi igakülgne kaasaitamine Eestil lasuva olmejäätmete ringlussevõtu eesmärgi saavutamisele.

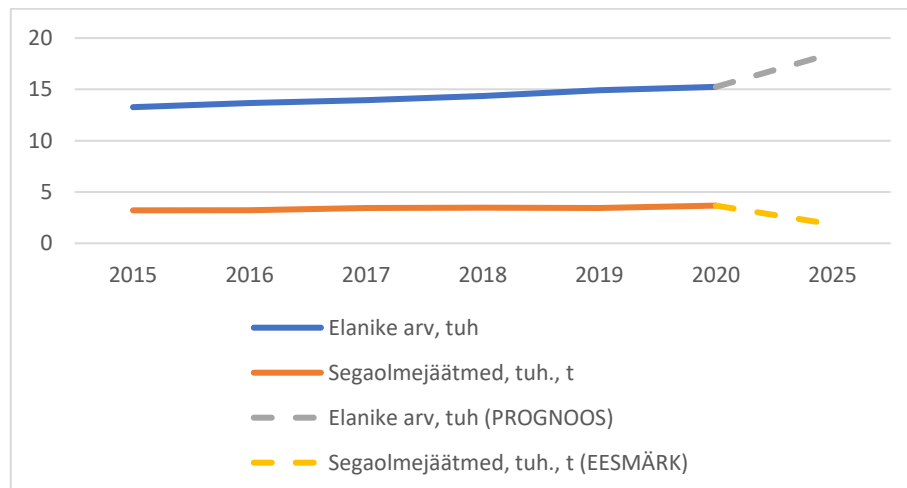
Olmejäätmete ringlussevõtumäär baastase oli 2015. aastal 30%. 2025. aastaks on eesmärk jõuda 55%-ni, 2030 aasta eesmärk on 65% (tabel 8).

Tabel 7. Olmejäätmete ringlussevõtu eesmärk olmejäätmete kogumassist (allikas Riigi jäätmekava 2014–2020, pikendatud kuni 2022.a. lõpuni).

	Baastase 2015	Eesmärk 2025	Eesmärk 2030
Olmejäätmete ringlussevõtumäär olmejäätmete kogumassist	30%	55%	65%

Eesmärgid:

- haakida lahti segaolmejäätmete tekkekõver elanikkonna juurdekasvu kõverast (2022+). Hinnanguline elanike arv aastaks 2025 on 18 500 elanikku;
- vähendada aastaks 2025 segaolmejäätmete teket 25-50% (realistlik/optimistlik) – baas 3600 tonni/aastas (2020).

Joonis 8. Segaolmejäätmete tekkekõver ja elanikkonna juurdekasvu kõver 2015-2025.

Tegevused:

- viia läbi segaolmejäätmete sortimisuuring/fikseerida tegelik segaolmejäätmete koostis Harku vallas;
- viia läbi analüüs jäätmehoolduseeskirja nõuete täitmise kohta Harku vallas ning ajakohastada seda;
- arendada jäätmete liigiti kogumist ja sortimist (vt tegevuskava);
- tõhustada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja nõuete täitmise üle;
- viia läbi jäätmenõustamisalaseid proaktiivseid tegevusi;
- toetada elanikke liigiti kogutavate jäätmemahutite soetamisel.

TEGEVUSKAVA

Korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt. (jäätmeseadus)

Korraldatud jäätmeveo arendamine

Kohaliku omavalitsusüksuse seadusest tulenevad kohustused seoses korraldatud jäätmeveoga:

- kinnitab jäätmeliigid, millele KOJV kohaldub;
- määrab jäätmekäitluskohta või -kohad, kuhu jäätmed vedada tuleb;
- määrab veopiirkonna;
- valib veoettevõtja, kes kogub kokku piirkonnast jäätmed ja veab need määratud jäätmekäitluskohta.

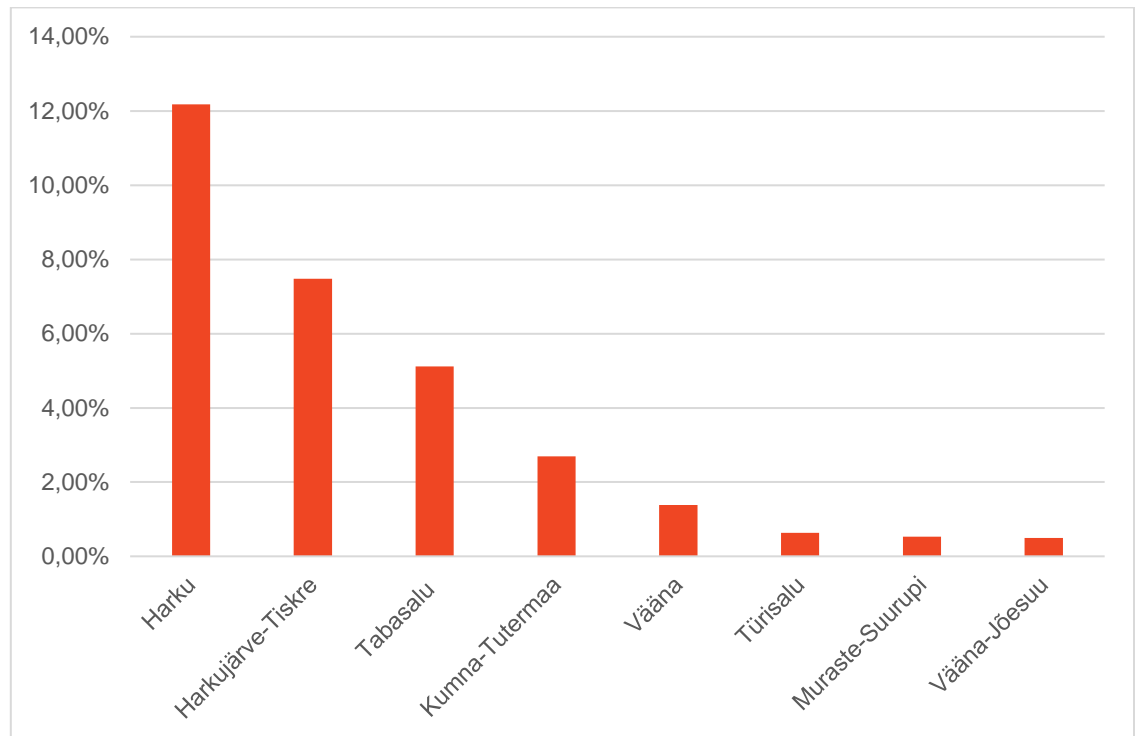
Vaadeldaval perioodil (2015-2020) on KOJV kohaldatud järgmistele jäätmeliikidele:

- segaolmejäätmed;
- suurjäätmed;
- vanapaber ja kartong;
- biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed;
- pakendijäätmed.

Kui segaolmejäätmete kogumine toimub peaaegu kõikidel kinnistutel, siis näiteks biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete (biojäätmed) konteiner seisab vaid iga viiekümneenda (1/50) olmejäätmete konteineri kõrval (EVALD). Biojäätmete konteineri omamise tase suhtes segaolmejäätmete konteineritesse on toodud joonisel 9. Kõrgemat taset on märgata Harkujärve-Tiskre kandis, kus toimub aktiivne elamispiirkondade arendus ja sellest tingitud elanike juurdekasv. Korraldatud jäätmeveoga liitumine nende erinevate jäätmeliikide osas, sealhulgas eraldi biojäätmete kogumine, on uutele tulijatele kui kord, millega tuleb arvestada siia elama asumisel. Kõrgemale biojäätmete omamise tasemele viitab ka korterelamute olamasolu tase nendes kantides, sest jäätmehoolduseeskiri toob konkreetselt välja korteritega seotud kohustuse – elamutes, kus on 5 või enam korterit. Väikeelamute puhul on soovitus kompostida biojäätmed oma kinnistul.

Erandkorras vabastatakse jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga liitumisest jäätmeseaduses ja jäätmehoolduseeskirjas sätestatud tingimustel. Kui kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud, et kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata, võib ta jäätmevaldaja erandkorras vabastada tema taotluse alusel teatud tähtjaks korraldatud jäätmeveoga liitumisest.

Harku valla jäätmevaldajate registri (05.01.2023 seisuga) alusel on korraldatud jäätmeveoga liitunud umbes 9660 kinnistut, perioodiline vabastus on 818-l, ühiskasutus toimub 761-l ja erandkorras vabastatud on 161 kinnistut.

Joonis 9. Biojätmete konteinerid (tk) / segaolmejäätmete konteinerid (tk) valla kantides, % (EVALD 2021).

KOJV arendustegevused:

- Järgmise perioodi korraldatud jäätmeveo hanke läbiviimine kahetasandilisena (1.käitluskoht+ 2.kogumisvahendite tühjendamine ja jäätmete vedu käitluskohta) või muul viisil, mis aitab kaasa ringlusevõtu eesmärkide poole liikumisel.
- Jäätmete liigiti kogumise edendamiseks on oluline, et korraldatud jäätmeveo hanke läbiviimisel tagatakse liigiti kogutud jäätmete konteinerite tühjendamisele motiveeriv hinnastamine. Hinnastamist peab olema võimalik muuta hankeperioodi ajal.
- Järelevalve tõhustamine.
- Teostatavusuuring järgmise KOJV hanke läbiviimiseks koostöös naaberomavalitsustega.

Jäätmete liigiti kogumise arendamine

Liigiti kogumise arendamise tegevused on toodud tabelis 8.

Tabel 8. Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa.

Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Prügi (segaolmejäätmed) (20 03 01)	segaolmejäätmete koostise uuring	x				
	jäätmenõustamise ja jäätmete liigiti kogumise nõuete täitmise seire kava ja elluviimine (analüüs, kontaktplaan, järeltegevused)	x	x	x		
Paber ja kartong (20 01 01)	kogumisvõimaluste loomine jäätmemajade kaudu/ jäätmemajade võrgustiku loomine ja laiendamine valla territooriumil – sihtmäär sulgudes	x (11) ana- lüüs	x (11- 20)	x (11- 30)	x (11- 40)	x (11- 50)
	kooli paberikogumise kampaaniate ettevalmistus ja läbiviimine	x	x	x		
Plastid (20 01 39)	kogumine jäätmejaamas	x	x	x	x	x
Metallid (20 01 40)	kogumine jäätmejaamas	x	x	x	x	x
Klaas (20 01 02)	kogumine jäätmejaamas	x	x	x	x	x
Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01)	valla territooriumil kompostimisvõimekuse loomine ja okste purustamine - planeeritava uue		x	x	x	x

	jäätmejaama raames (vt eraldi valdkonna arendustegevus uus jäätmejaam)					
Biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed (20 01 08)	üleminekukava kohustuslikule kõikidel tekkekohtadel kogumisele (tähtaeg 31.12.2023)	x				
	ühismahutite kasutamise edendamiseks juhendmaterjalide väljatötamine ja levitamine	x	x			
	kompostrite jagamine elanikele ja kasutamise seire	x	x	x	x	x
Bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03)	pinnase ja kivide lokaalse käitlusstrateegia loomine	x				

Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Pakendid (15 01) ¹¹	korraldada kokkuleppel pakendite taaskasutus- organisatsioonidega (TKO) pakendijäätmete tekkekohal liigiti kogumine ja	x	x	x	x	x

¹¹ Paber- ja kartongpakendid (15 01 01), plastpakendid (15 01 02), puitpakendid (15 01 03), metallpakendid (15 01 04), komposiitpakendid (15 01 05), klaaspakendid (15 01 07), tekstiilpakendid (15 01 09) ja muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid.

	korraldatud jäätmeveo raames kokkuvedu					
	pakendijäätmete avaliku kogumispargi parendamine, sh prügistamise ennetamine/jäätme-majade võrgustiku loomine ja laiendamine valla territooriumil – sihtmäär sulgudes	x (11) ana- lüüs	x (11- 20)	x (11- 30)	x (11- 40)	x (11- 50)
	teostada tuleb pidevat teavitustööd pakendijäätmete liigiti kogumise vajaduse ja reeglite osas – koostöös pakendite TKO-dega	x	x	x	x	x
Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Puit (20 01 38)	kogumine jäätmejaamas	x	x	x	x	x
Tekstiil (20 01 10, 20 01 11)	tekstiilijäätmete tekkekohal liigiti kogumine (kohustuslik 01.01.2025) - avalikku ruumi tuleb paigaldada tekstiilijäätmete kogumismahutid, mis on mõeldud nii taaskasutuskõlblike kui ka -kõlbmatute tekstiilide kogumiseks	x	x	x		
	edendada taaskasutuskeskuste tegevusi valla territooriumil	x	x	x	x	x
Suurjäätmed (20 03 07)	valla elanikud saavad jätkuvalt suurjäätmeid üle anda jäätmejaama – teavitust suurendada	x	x	x	x	x
	korraldatud jäätmeveo raames osutatakse jäätmevedajale	x	x	x	x	x

	lisateenusena suurjäätmete äravedu – teavitust suurendada					
--	---	--	--	--	--	--

Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Probleemtoodete jätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36)	tagada probleemtoodete kogumise ja käitlemise alase informatsiooni püsiv edastamine valla elanikele	x	x	x	x	x
	teostada probleemtoodete kogumise eest vastutavate isikutega koostööprojekte jätmete kogumise edendamiseks	x		x		x
Ohtlikud jätmed ¹²	vastuvõtt jätmejaamas ohtlike jätmete kogumisring (1x aastas)	x	x	x	x	x
Ehitus- ja lammutusjätmed (17)	edendada tuleb järelvalve tegevusi koostöös Keskkonnaametiga, et jätmetega seotud rikkumisi ennetada ja tõhustada toimepandud rikkumiste menetlemise protsesse	x	x	x	x	x

¹² Jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „**“ tähistatud jätmed ning olmes tekkinud ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*.

Jäätmeliik	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
	ehituslubade andmisel ja ehitusteatiste teavitatuks lugemise juurde loa taotlejale ja kinnistu omanikule ehitus- ja lammutusjätmete alase infolehe väljatöötamine ja edastamine	x	x	x	x	x

Valdkond	Tegevus	2023	2024	2025	2026	2027
Ringmajanduskeskus	ringmajanduskeskuse kontseptsiooni loomine, kus muuhulgas võiks paikneda paranduskeskus, kus saaks asju parandada, töötubasid korraldada; uuskasutusruum, kust saaks asju uuesti kasutamiseks			x	x	x
Uus jäätmejaam	uue jäätmejaama koos mugavate jäätmete üleandmise võimalustega loomine (estakaadid, kogumisvahend, kiire arvestus ja arveldamine, manööverdamisruum, võimalikult pikk lahtiolekuaeg, jms), kus lisaks ka aiajätmete kohapeal kompostimine (saadud komposti kasutatakse valla haljastuses), okste jms purustamine multšiks, mida kasutatakse radade korrastamiseks jms		x	x		

Järelevalve arendamine

Harku vallas on kasutusel toimiv jäätmevaldajate register. Üksnes toimiva ja korrastatud jäätmevaldajate registri abil on võimalik teostada kontrolli korraldatud jäätmeveoga liitumise üle. Sellest tulenevalt peab kogu jäätmekava perioodil jätkuma jäätmevaldajate registri pidamine (haldamine, täiendamine ja vajadusel tarkvara uuendamine) ja selle põhjal järelevalve tegemine, sealhulgas ka ettevõtete (näiteks tootmisettevõtted, toitlustusettevõtted) osas.

Lisaks tuleb kasutada järgmisi meetmeid:

- Kogu jäätmekava perioodil peab jätkuma ehitus- ja lammutusjäätmete jäätmeõiendi nõudmine ehitisele kasutusteatisel ja kasutusloa andmisel ehitiste puhul.
- Kogu jäätmekava perioodil tuleb jätkata järelevalvet korraldatud jäätmeveost vabastuse saanud kinnistute üle.
- Kogu jäätmekava perioodil tuleb vajadusel rikkujaid vastutusele võtta, tehes koostööd Keskkonnaametiga.
- Piloteerida uuenduslikke järelevalve lahendusi eraldi ja koostöös Keskkonnaametiga.

Teavitamine

Tabel 9. Teavitamise strateegilised eesmärgid ja tegevused

Strateegiline eesmärk	Tegevus
Elanikkonna teavitamine jäätmehoolduse korraldusest	Pidev ja ajakohastatud jäätmehooldusala info levitamine valla veebilehel.
	Jäätmehoolduse kohta informatsiooni levitamine Harku Valla Teatajas vähemalt kord kvartalis.
	Jäätmenõustamise alased tegevused ja eeskujuliku jäätmekäitumise tunnustamine.
	Riiklike jäätmealaste ja tootjavastutusala teavituskampaaniate vahendamine valla veebilehel.
Jäätmealaste juhendmaterjalide levitamine arvestades seejuures erinevate sihtgruppide vajadustega ja neile suunatud eesmärkidega.	Pakendijäätmete kogumiskonteinerite asukohtade kohta info levitamine korteriühistutes ja eramajapidamistes. Pakendite sortimisjuhise tutvustamine elanikele.
	Elanike teavitamine ohtlike jäätmete liigiti kogumise olulisusest.
	Biojäätmete ning paberi ja kartongi liigiti kogumise kohta juhendmaterjali koostamine ja levitamine elanike seas.
	Elanike teavitamine kodus kompostimisest - juhendmaterjali levitamine elanike seas.
	Jäätmete jäätmejaama üleandmise võimaluste tutvustamine.
	Jäätmemajade kasutuselevõtt – käitumisjuhise koostamine ja levitamine
Koostöös jäätmekäitlejate ja tootjate ühendustega keskkonna- ja jäätmehooldusala info levitamine.	Kõikides valla koolides ja lasteaedades jäätmete vältimise ja liigiti kogumise kohta infopäevade korraldamine.
	Valla noortekeskustes jäätmete vältimise ja liigiti kogumise kohta infopäeva korraldamine vähemalt kord aastas.
	Jäätmete vältimise ja liigiti kogumise kohta informatsiooni levitamine vallas toimuvatel erinevatel sündmustel. Vallas toimuvatel sündmustel saab toimuda jäätmete kogumine vaid liigiti.

Jäätmehoolduse arendamine ja rahastamine

Jäätmetekke vältimine on jäätmehierarhia kõige prioriteetsem tase, mida tuleb arvestada ja eelistada jäätmekäitluse korraldamisel. Jäätmetekke vältimise alla loetakse:

- otsest vältimist – mõistlik tarbimine, keskkonda ja ressursse säästev tootmine;
- korduskasutust – toote uuesti kasutamine esialgsel otstarbel;
- korduskasutuseks ettevalmistamist – remontimine, ümberdisainimine, kontrollimine, jne.

Olmejäätmete tekke vältimise edendamisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub pakendijäätmete, biolagunevate jäätmete kui ka muude olmejäätmete tekkekoguse vähendamine. Elanikkonna teadlikkuse tõstmisel, teabe levitamisel ja jäätmete vältimisele suunatud initsiatiivide toetamisel ning vastavate tingimuste loomisel on võtmeroll Harku vallavalitsusel. Oluline on luua eeldused selleks, et elanikel ja ettevõtetel on võimalus panustada jäätmetekke vältimisse ja korduskasutusse.

Jäätmetekke vältimise edendamiselasteks tegevusteks on ringluskeskuse loomine, kus muuhulgas võiks paikneda paranduskeskus, kus saaks asju parandada, töötubasid korraldada; uuskasutusruum, kust saaks asju uuesti kasutamiseks ning jäätmetekke vältimise ja liigiti kogumise kohta informatsiooni levitamine vallas toimuvatel erinevatel sündmustel.

Lisaks elanikkonnale suunatud tegevustele on Harku vallavalitsusel võetud suund keskkonnahoidlike lahenduste rakendamisele asjade ja teenuste hankimisel. Jäätmetekke vältimisel ja vähendamisel on oluline rakendada ringmajanduse põhimõtteid ja tegevuse elukaare hindamise tegevusi kõikide Harku valla poolt ostetavate teenuste ja asjade osas. Keskkonnahoidlikud riigihanked on üheks parimaks võimaluseks hankida primaarset keskkonnamõju teenuseid ja varasid. Keskkonnahoidliku riigihankena defineeritakse Euroopa Liidus protsessi, mille käigus avalik sektor soetab toote, teenuse või töö, millel on vähendatud keskkonnamõju kogu elutsükli vältel võrreldes seda toote, teenuse või tööga, millel on samasugune primaarne funktsioon.

Jäätmeuuring

Jäätmete liigiti kogumise arendamiseks on vaja läbi viia aastal 2023 jäätmeuuring Harku vallas, et kaardistada jäätmete tegelik koostis, tekkekohad, -kogused ja võimalikud ringmajandusega seotud tegevused. Uuring peab andma täpse ülevaate Harku valla jäätmehoolduse olukorrast ning edasiste tegevuste ettepanekud.

Ühe osana jäätmeuuringust tuleb koostada segaolmejäätmete osas jäätmenõustamise ja jäätmete liigiti kogumise nõuete täitmise seire kava (analüüs, kontaktpiis, järeltegevused). Oluline on siinkohal ka kava koheselt ellu viia.

Jäätmeuuring peab välja tooma võimalikud jäätmeliigid ja tegevused (kompostimine, purustamine, ümberpakkimine, vaheladustamine jne), mida nii uues kui ka olemasolevas Tabasalu jäätmejaamas kindlasti koguda tuleb.

Rahastamine

Kui korraldatud jäätmeveo korral rahastavad elanikud (jäätmetekitajad) tekkekohal jäätmete kogumist, äravedu ja edasist käitlemist ja materjalide taaskasutamist, siis jäätmehoolduse arendamise - jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset – tarvis olevaid rahalisi vahendeid see ei sisalda.

Harku vallavalitsus kasutab viimati nimetatud tegevuste rahastamiseks olude sunnil – jäätmehoolduse arendamise rahastamise regulatsioon puudub jäätmeseaduses – maksutulused, mitte ei rahasta seda kooskõlas saastaja maksab printsiibiga.

Eesmärk on viia jäätmehoolduse ja jäätmehoolduse arendamise rahastamine hiljemalt 2025 aastaks täielikult vastavusse saastaja maksab printsiibiga.

Valla eelarvest kaetakse järgnevad kulud: kohaliku eriliigiliste jäätmete kogumiskoha haldamisega seotud kulud, omavoliliselt ladestatud prügikoristamise kulud, jäätmete kogumiskampaaniatega seotud kulud.

Harku valla jäätmehoolduse arendamise võimalikud finantseerimisallikad on vallaeelarve, toetuse taotlemine erinevatest fondidest (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Euroopa Liidu struktuurifondid jt), jäätmetekitajate poolt makstav teenustasu. Fondidest toetatavad tegevused on reeglina sõltuvuses riiklikutest jäätmemajanduse eesmärkidest. Samuti on võimalik jäätmete liigiti kogumise võrgu arendamisse kaasata tootjavastutusorganisatsioone.

Kontaktandmed

Harku vallavalitsus

Kallaste 12, Tabasalu

76901 Harku vald

+372 600 3848

www.harku.ee

